

LLUC

ANY XLIII • NÚM. 508 • JUNY 1963



RAVENTOS

ARTE LITURGICO

ORFEBRERIA

DECORACION

ESCULTURA

VIDRIERAS

MARMOLES

FABRICA Y OFICINAS:

SANTIAGO APOSTOL, 55 - 57

TELEF. 2055604

HOSPITALET DE LLOBREGAT

BARCELONA

*

REPTE. EN PALMA DE MALLORCA

J. SOREL

ZAVELLA, 25 - ENT.º - TELEF. 16964

LES CARTES QUE REBEM

¿«Bon Any» o «Bon Añ»?

Sr. Director:

En el número de gener publicàreu una resposta del Sr. Francesc de B. Moll -autoritat indiscutible- referent a si convé escriure *Lluch* o *Lluc*. Una de les raons adduïdes era que moltes persones, indígenes i forasteres, pronunciaven ja la «ch» final com si fos «tx», i per evitar aquesta corrupció, fora la «h», i així tots contents. Ara bé, seguint aquest criteri, ¿creu el Sr. Moll que el Santuari de Bon Any, ja que molts pronuncien *Ani*, hauria de canviar la «ny» per la «ñ»?

Petita qüestió, pero crec que interessant. Confii que també el Sr. Moll així ho cregui.

Besa la seva mà el seu amic de sempre,

G. MONTROIG (Petra)

[ESCRIU FRANCESC DE B. MOLL:]

El paral·lelisme entrè el cas de Lluch i el de Bonany és només aparent. En realitat hi ha una bona diferència entre els dos casos.

En substituir la grafia Lluch per Lluc, no sortim de la normalitat ortogràfica mallorquina, sinó que més tost la reforçam, perquè ja fa molts d'anys que la ch no existeix en la nostra ortografia. En canvi, si mudàvem la grafia Bonany en Bonañ,

MELIA

A. V. T. 8 - G. A.
VIAJES A FORFAIT
EXCURSIONES POR ESPAÑA
Y EXTRANJERO
ORGANIZACION DE PEREGRINA-
CIONES
BILLETES AVION, BARCO, TREN
RESERVA DE HOTELES
COCHES ALQUILER SIN CONDUCTOR
Paseo Generalísimo, 74 - Tels. 14006 y 15966
Hall Bahía Palace - Tel. 32018

*Confecciones de Lencería fina
Bordados a mano*

Alfredo Bonet

Sucesor de Manuel Bonet

San Nicolás, 15 - Veri, 2 - Puigdorfila
Teléfono 22117
PALMA DE MALLORCA

Sastrería Eclesiástica

— Pedro García —

Extenso surtido en toda clase de
géneros eclesiásticos.

Bonetes, Sombreros, Fajas, Cuellos, Puños,
Cíngulos, Portaviáticos, Vinajeras. Crisme-
ras, etc.

Calle Morey, 21 - Teléf. 12137
Palma de Mallorca

FABRICAS DE VIDRIO HUECO Y MEDIO CRISTAL

Especialidad en vidrio S-NEUTRO Y CO-
RRIENTE para envases de bebidas carbónicas,
cervezas, conservas y laboratorio.

ESTABLECIMIENTOS Y VIDRIERIAS LLOFRIU, S.A.

CASA FUNDADA EN 1860

BARCELONA MADRID
Balmes, 23 Av. José Antonio, 54-2.º-n.º 1
Tel. 2214044 Tel. 2473317

PALMA DE MALLORCA VALENCIA
Industria, 114 Félix Pizoueta, 16
Tel. 740 / 41 Tel. 22366331

LES CARTES QUE REBEM

adoptariem una lletra que no existeix en l'ortografia mallorquina i cometriem l'absurditat d'emprar una lletra que només s'usaria en un nom de lloc (o en alguns noms de lloc, tant se vall).

Tothom qui no sigui analfabet en mallorquí, sap que el so de la ñ castellana s'escriu ny en la nostra llengua, i per tant, ha d'esser ben curtet un mallorquí que pronunciï Bonani en veure escrit Bonany. Però no tothom qui sàpiga llegir mallorquí sabrà que antigament la ch final tenia el valor de c, i en canvi sap que avui la grafia ch no té valor de c en castellà ni en les altres llengües modernes; per tant, no és d'estranyar que alguns pronunciïn Lluch com si fos Llutx. Per evitar aquesta falsa pronúncia, trobam encertat que s'escrigui Lloc. Aquesta grafia té el doble avantatge d'evitar confusió i d'estar d'acord amb l'ortografia.

La grafia Bonañ certament evitaria que algun semianalfabet pronunciàs malament, però aniria contra la normalitat ortogràfica. Fins aquí hàgim arribat! Si, a més de forasterejar en tantes coses, encara ens haguéssim d'adaptar a la gent forastera fins i tot en l'ortografia del mallorquí, ja ens podríem fer l'harakiri i renunciar a la pretensió de continuar essent un poble amb tant de folklore i tanta de personalitat com diuen que tenim.

FRANCESC DE B. MOLL

Prendre llum

Sr. Director:

He seguit amb tot interès les festes organitzades enguany pels catalans residents ací, a Mallorca, amb motiu de la

LES CARTES QUE REBEM

seva festa anyal. Festes rumboses, amb preponderància de la part espiritual sobre la purament renouera, però, damunt tot, festes «seves».

Per als catalans la distància no compta, i més bé sembla que no fa sinó augmentar els lligams afectius entre ells mateixos i la seva terra. Poble gran, poble ric, poble envejat, perquè estima el seu, i sap, contra això i el de més enllà, fer-ho respectar als altres.

I nosaltres, els mallorquins? Sé de bona font que a Madrid no ha estat possible constituir la Casa Balear. A París funcionen precàriament «Les Cadets» de Majorque», associació fundada fa uns deu anys i que si s'aguanta és per l'interés i la generositat —les mans foradades, diríem— d'uns quants homes de bona voluntat.

Els catalans ens donen exemple. Uns, davant ells, faran una rialleta no massa noble. Altres, com jo, un gest d'admiració. Enhorabona!

JOSEP MAS GUAL (Palma)

El turisme, tema vital

Sr. Director:

Al final de l'article *Turisme i pastoral* del número passat de la revista, s'al·ludia a les implicacions ecumèniques del turisme, recalcares pel Cardenal Bea i que a tot esperit inquiet i preocupat se presenten com unes oportunitats en realitat interessantíssimes, per no dir úniques, d'entrar en contacte directe amb membres d'altres confessions cristianes i, amb el calor d'aquest contacte humà, rompre molts de prejudicis infundats, avui sortosament superats per una i altra banda.

FABRICA DE CADENAS EN
ORO, PLATA CHAPEADO
ORO Y METAL PLATEADO

CLAUDIO POMAR

Francisco Pizarro, 101 - S. Miguel, 73
Tel. 11975 - Apartado 107
PALMA DE MALLORCA

PLATERIA VARIOS ESTILOS,
ORFEBRERIA ARTISTICA,
ESPECIALIDAD EN OBRAS
DE ARTE RELIGIOSO
JOYERIA CODA DE

LUIS CODA

BROSSA Y JAIME III
TEL. 12517
PALMA DE MALLORCA

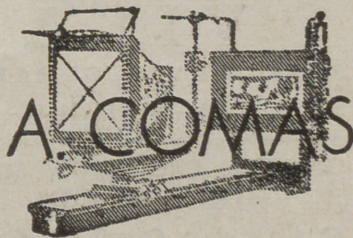
*Bordados Horrach
Artesania Religiosa*

*Despacho: Gabriel Carbonell, 116
Tel. 22377*

*Callar: Aragón, 50-2.º - Tel. 24026
Gran surtido en Suegos Casulla,
estolas, aplicaciones, etc.*

*Se reciben encargos para bordados
de todos colores.*

Fotograbados



Reproducción de transparencias en color
Misión, 61 - interior. Tel. 13952 - Palma

LES CARTES QUE REBEM

Parl per experiència pròpia i puc fer constar els fruits d'aquestes converses amicals. Però també em cal dir els obstacles que a vegades s'interposen i fan que aquell contacte no sia del tot favorable. Un dels quals és la separació dels cementeris. Ja sé que l'Església catòlica té dret de tenir els seus propis cementeris i que aquests són llocs sagrats. Tot això jurídicament tindrà arrels fondes i justificades. Però...

En primer lloc, els cementeris civils —fora de les capitals— acostumen a ser un racó, petit i mal cuidat, en realitat poc atractiu i més bé lúgubre. Mai com ara no han estat tan necessaris, ja que cada any són molts els estrangers que ací moren. I se presenta cada cas! Bé record l'actitud d'una senyora alemanya quan va veure el lloc a on havien d'enterrar el seu espòs, doctor en medicina, mort d'accident: pràcticament a dins un hort, sota uns arbres fruiters, ja que el petit cementeri civil estava a acaramull.

A més, jo em deman si és just equipar aquests germans cristians, de bona fe en la seva creença, amb els suïcides, renegats i ateus públics. I prescindint de la qüestió legal, ¿per què ha de ser Espanya

l'únic país —o quasi l'únic— que mantengui aquest estat de coses? ¿Tolerància o intolerància?

Besa la seva mà,

ALBERT MOYA I BALLESTER

Sr. Director:

El tema del turisme i la pastoral, m'ha duit a la memòria un fet contat per un amic meu l'estiu passat. Ell resideix a Anglaterra i està casat amb una anglesa. En companyia d'altres estrangers visitava el Tresor de la Seu, pagant el corresponent ticket. Acabada la visita, un altre guia els mostrà la Catedral i al final de la visita, els digué en anglès —o cosa semblant— creient que tots ho eren: «La visita a la Catedral és gratuïta, però els agrairé una propina, que no sigui inferior a la que han pagada per veure el tresor, ja que tot això també s'ho val...!».

L'amic em va assegurar que aquelles paraules foren comentades, a la sortida, molt desfavorablement per aquells companys de visita.

I jo ho crec.

El saluda

ANTONI M.^a BENNASSER (Sóller)

DROGUERIA
VILA

MATERIAL FOTOGRAFICO

Sta. Eulalia, 2 - Teléf. 12461 - Palma

GALLETAS, CHOCOLATE, BOMBONES, CARAMELOS

SAL LAS ROCAS

Cordelería, 54 - Teléf. 14116 - Palma

Almacenes Casa Ribas
Herederos de Vicente Juan
Fabricantes

San Nicolás, 14 - 18

MANTAS - ALFOMBRAS - TAPICERIAS
TEJIDOS TODAS CLASES

RESERVAT

LLUC

ANY XLIII • NÚM. 508 • JUNY 1963

REVISTA MENSUAL

Director: P. Cristòfor Veny, M. SS. CC.

Amb llicència eclesiàstica

SUMARI

201 **Les cartes que rebem**

Déu vos guard

205 *Concepció de malalts a L'uc*, per Miquel Gayà

208 *Dolor del mundo en la muerte del Padre Santo.*

La Bíblia explicada al poble

209 *La torre de Babel i la confusió de les llengües*, per Miquel Ollers, M. SS. CC.

Espiritualitat, avui

213 *Dani i Anna Maria o la joventut i l'amor*, per Guillem Celià, M. SS. CC.

Coses nostres

216 «El País Valencià» de Joan Fuster, per Vicenç M. Rosselló

219 *Vida Cultural*

Temes d'art

221 *A la memòria del pintor Jaume Juan*, per Josep Bauçà i Pisà

224 *Les exposicions*, per J. B. P.

Retalls

226 *Los pecados del católico militante*, por L. J. Lebret.

Lluc per Mallorca...

227 *Informació del Santuari*

A LA PORTADA: «Racó de Banyalbufar». Tela de Rosa Palou

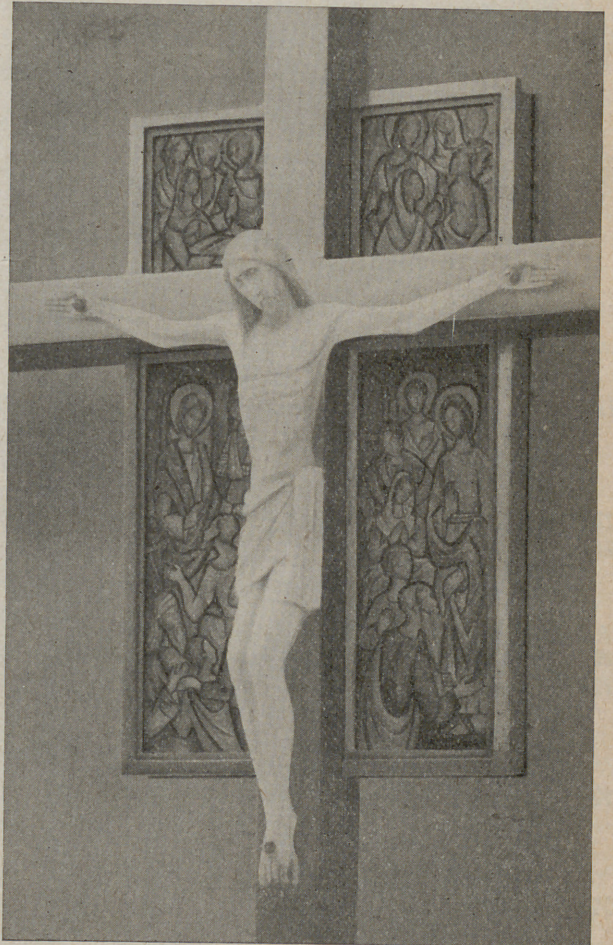
Concentració de malalts a Lluc

BÉ ho ha dit un dels escriptors més llegits, en el seu incomparable Camí: «Beneït sia el dolor! Estimat sia el dolor! Santificat sia el dolor!... Glorificat sia el dolor!».

Un patrimoni, certament, molt poc valorat pel món del nostre temps, i pel món de sempre. Però, d'ençà que la supèrbia humana ens va llançar fora de l'òrbita de les coses de Déu per caure en el caos de l'error i la desventura, només en el dolor podrem trobar la drecera de l'expiació que fongui en flames d'amor el nostre pecat d'ingratitude vers Déu i pugui posar-nos novament en camí de salvació.

L'home volgué separar-se del seu Creador, confiant que, lluny de la seva amistat, trobaria un millor jaç per a les seves apetències absurdes. Mes, vet aquí que lluny d'Ell, lluny de les seves lleis morals que havíem imaginat com una trava odiosa, només la malfiança, la rancúnia, el desenfrè de les passions, la fam dels uns entre el benestar d'uns altres, la guerra i la maldat són ara el patrimoni d'aquesta humanitat desvalguda.

Crucifix d'argent i de marfil que els malalts de Mallorca han entregat per al nou Cambril de Lluc.



Ens cal tornar a aquestes lleis morals que Déu ens imposa, i de les quals, superbiosament, ens n'havíem malfiat mirant Déu com un tirà. Ens cal reconèixer la nostra equivocació, el nostre immens pecat d'orgull. Ens cal desagrarar Déu i compensar la seva santedat i justícia malmeses. Per fer-ho, i per mostrar-nos-en el camí, vingué el Crist –suprem miracle de l'amor que Déu ens tornà oferir–, i se féu víctima per nosaltres. En el dolor i en el patiment –dolor i patiments que tenien un valor diví!–, i en la humilitat i obediència, va fer possible que els homes poguéssim tornar esser posats en l'òrbita de la gràcia, pels camins de la santedat i la salvació. Però el Crist no és de cap manera un esser isolat i individual. Si el Crist ens ha traspasat el patrimoni de la gràcia guanyat amb el seu sacrifici, ha estat incorporant-nos al seu Cos Místic, un cos que demana una col·lectivitat, una assemblea, una munió de feels, l'Església santa. I cal que aquesta col·lectivitat segueixi la seva obra redemptora, purificadora, compensadora, de la justícia de Déu trepitjada i feta malbé. És per aquesta incorporació nostra al Crist, que els nostres actes poden esdevenir del Crist i adquirir un valor expiatori que realitzat per homes pecadors pot guanyar en Crist un mèrit inclús diví.

Escrivim aquestes línies a punt de tenir lloc la gran concentració de malalts que de tota Mallorca acudiran al nostre primer santuari de l'Illa, a la basílica de Lluc, el diumenge dia 9 de juny d'enguany.

Mirada amb ulls de superficial mundanitat, aquesta concentració podria despertar llàstima i conmisericòrdia a molts. L'Església, però, sap molt bé tot el que hi ha d'or de llei, de moneda ben corrent, en els intercanvis dels Bancs de la gràcia de Déu, en aquesta concentració de tots els que sofreixen, de tots els que pateixen, dels rebutjats de la felicitat del món, dels que han vingut a esser escoriella i agranadura de la societat, dels arraconats dels saraus i del carrer, dels que han hagut de posar els ulls en un altre orde de valors perquè els valors d'aquest món s'han convertit per a ells en cendra, podridura, pols i no res.

Ningú com els malalts podrien estar en més bones disposicions per a entendre'l clarament, aquest nou orde de valors. Ells són els beneïts de Jesucrist, són els elegits de Déu, els triats per la Misericòrdia del Pare per a col·laborar en l'obra salvadora d'un món pervertit i esgarriat. El sofriment llur, les angoixes i patiments de tots ells, tot aquest mar de dolor s'aixeca com un clamor unànim, com el clamor d'una Església escollida i santa, crucificada amb Crist, com un compte corrent d'amor i d'oblació a bastament poderós per a obtenir un saldo de perdó en els balanços contra el pecat i l'enveja, contra la injustícia i l'opressió, contra l'odi i l'expoliació dels uns contra els altres.

MIQUEL GAYÀ

DOLOR DEL MUNDO EN LA MUERTE DEL PADRE SANTO

TRAS una breve, pero intensa enfermedad, con su agonía de más de 80 horas, ha muerto, en la mitad de su gran carrera pontificia, el Santo Padre Juan XXIII. El 3 de junio corriente ha marcado un hito de dolor en la Cristiandad.

El Papa de la bondad y de la simpatía, del diálogo y de la caridad; el Pontífice de las grandes encíclicas, el inmortal autor de las Mater et Magistra y Pacem in terris; el promotor del Concilio Ecuménico Vaticano II; un dechado de virtud y de santidad; tal es —por decirlo en brevísimas palabras— la gigantesca figura que nos ha dejado,

El Calvario de su agonía; su ofrecimiento como víctima por la Iglesia, por el Concilio y por la paz entre los hombres; cada una de sus últimas horas y de sus postreros y edificantes momentos, han llamado poderosamente la atención del mundo entero, sin distinción de credos ni políticas. El Papa ha muerto como un santo, porque como un santo había vivido y como un santo había trabajado y actuado.

En los anales de Mallorca y singularmente del Santuario de Lluc su nombre y su memoria serán imperecederos, al ir unidos al Breve de 30 de junio de 1962 —hace escasamente un año—, por el que proclamó Basílica menor el templo de nuestra Moreneta.

Oremos por su eterno descanso en el Señor, al que tan dignamente representó como Vicario suyo en la tierra.



La torre de Babel i la confusió de les llengües

(Gèn. XI, 1-9)

EL Llibre del Gènesi en el seu capítol onzè ens conta un fet estrany que sempre i en tot lloc ha impressionat la imaginació popular i ha despertat l'interés d'arqueòlegs i orientalistes, i més encara dels exegetes, que no han parat d'estudiar-lo per veure de destriar el seu contingut doctrinal del seu fons històric.

La Pontifícia Comissió Bíblica en la seva carta al Cardenal Suhard de París, de l'any 1948, posà el nostre capítol entre aquells en què per a la seva explicació recta s'ha de tenir en compte que encara que contenen fets històrics i reals no han d'esser entesos i explicats de la mateixa manera que ho feim amb els altres llibres històrics, sia perquè empren un llenguatge senzill i popular tot ple de figures, sia perquè estan escrits amb un estil oriental antic, del qual no acabam encara de copsar el sentit exacte. Tot això augmenta la seva dificultat d'esser ben entesos.

Diu, amb poques paraules, l'autor sagrat que després del diluvi els descendents de Noè baixaren de les muntanyes de l'Ararat per establir-se allà a la planura fertilíssima de Babilònia en el camp de Senaar. Ací volgueren fundar un gran imperi. Per això resolgueren edificar-hi una gran ciutat i un temple o torre altíssima, símbol del seu poder i també de la seva supèrbia. Tota la terra tenia una sola parla i unes mateixes paraules. Déu, però, no aprovà aquests plans que anaven contra els seus designis de que prest es poblàs tota la terra, segons havia dit a Noè i als seus descendents: «Procreau i multiplica-u-vos i ompliu la terra» (Gèn. 9, 1). Per això, baixant del cel per veure la ciutat i la torre que estaven edificant, s'exclamà: Vet ací un poble que té una sola llengua i s'han entestat a fer això i ho duran a terme. Anem, doncs, baixem i confonguem la seva parla de manera que no s'entenguin els uns amb els altres. I d'allà els espargí per tota la terra i deixaren una ciutat a mig fer. Per això fou anomenada Babel perquè allà Déu confongué les llengües de tota la terra, escampant-los per tota ella.

Tot un esbart de qüestions surt d'aquesta antiga Torre de Babel. Primera de totes, si Babel vol dir «Confusió» com diu la Bíblia, seguint una

interpretació popular, o si més bé significa «Porta de Déu», com ho significa, segons els asiriòlegs, la paraula «Bab-ili»; després, on hem de situar aquesta Torre (a Akerkuf, prop de Bagdad, a Birs-Nimrud, o dins la mateixa Babel identificant-la amb la tan anomenada Torre Etemenanki); si aquí es tracta de tota la humanitat com ho deien els antics expositors, o si es tracta dels descendents de Noè; si aquests descendents de Noè en arribar-hi es trobaren ja amb uns altres pobles que s'havien escapat del diluvi, els quals parlaven la seva llengua pròpia; i sobretot si l'autor sagrat té la intenció d'ensenyar-nos l'origen de les llengües distintes que parla la humanitat o si, passant per damunt aquesta qüestió, que és purament científica, pretén solament fer-nos veure quin paper tenen en els plans de Déu les distintes llengües que els homes, per evolució natural, prevista i volguda per Déu, han acabat per parlar.

Efectivament en cap de les llengües més antigues de l'Antic Orient, sien de Babilònia, sien de l'Egipte, s'han pogut descobrir indicis d'una ruptura lexical repentina, cosa que ve a confirmar l'opinió dels filòlegs, que totes les llengües vénen d'un mateix tronc comú primitiu.

Tot això ho deixarem per aquest pic, puix que preferim fixar-nos en l'ensenyament principal intentat per l'autor sagrat que volgué trametre'ns aquest episodi tan pintoresc.

¿Quin és aquest?

Que mai la supèrbia dels homes podrà desbaratar els plans de Déu, el qual amb tota facilitat i fins sense que els homes se n'adonin farà sempre el seu camí, o com deim vulgament, «en sortirà amb la seva»!

Aquí ho tenim ben clar. Els homes després del càstig del diluvi s'han aplegat a les planures de la Mesopotàmia, i com que els agrada el lloc per la seva fertilitat, el volen constituir centre d'un gran imperi. Símbol de la seva potència i també de la seva supèrbia, de la qual encara no han pogut ser curats, en serà una gran ciutat amb la seva Torre, temple del seu déu particular. Es per això que la ciutat serà gran i ben emmurallada.

Déu, però, que en sortir Noè de l'arca amb els seus, els havia dit: *Procreau i multipliquau-vos i ompliu la terra*, no aprovà aquests plans, que, a més d'augmentar la humana supèrbia, facilitaven la corrupció i la plaga de la idolatria general, fins la dels fills de Sem d'on havia de sortir Abraham, el pare futur del Messias.

Per això de tal manera ordenà les coses que els homes que a Babel s'havien aplegats, fastiguejats els uns dels altres per les diferències de llengua mútues, cercant vida més còmoda i tranquil·la, se separaren per ocupar distintes regions del món. Era allò que Déu volia!

Hem donada l'explicació corrent entre els bons exegetes¹. L'autor sagrat, però, preocupat sempre per fer veure en les coses la mà de Déu, deixant a una banda tot el que havem enraonat i tota altra causa natural que a la susdita separació pogués contribuir, s'accontenta de dir que Déu confongué els plans dels homes, passant cap dret a la causa primera i deixant per als savis i historiadors el cercar-ne les causes segones i immediates. Es així, precisament, com s'escriu la *història sagrada*.

* * *

Notarà el lector que ni nosaltres ni tampoc la Bíblia deim que les diferències de llenguatge són obra d'un dia.

Això, però, que la Bíblia no diu, ho suposaren els lectors antics, que privats dels coneixements de la filologia moderna (que sembla demostrar que totes les llengües vénen per natural evolució d'una mateixa comuna arrel) cregueren que era el resultat d'un miracle lo que era solament fruit d'una evolució natural, sapientíssimament ordenada i volguda per Déu Creador.

Sí, perquè precisament en aquest lloc el que pretén ensenyar-nos la Bíblia és que el fet de parlar els homes diverses llengües i habitar distints països, separats per muntanyes o per la mar, té caràcter de càstig i de fre a una humanitat altiva, sempre a punt per alçar-se contra Déu.

I així com nosaltres posam traves i morrals als animals destrossadors per a minvar el seu matx, així també els homes (sempre tan promptes a fer-ne) quan neixen es troben amb la trava de la pròpia llengua i el tancat del seu país, amb què queden travats i dividits, i per cosegüent amb menys força per fer mal.

Vindrà, però, un dia en que totes aquestes barreres de divisió cauran. Serà aquell en què tots els homes, transformats per celestial doctrina, tindran uns mateixos sentiments i allavors parlaran una mateixa llengua de lloança i amor al vertader Déu. Començaran a sentir-se més germans. Es tindrà la família de Déu, on no hi ha distinció de races, on no hi ha *ni grec ni jueu, circumcís ni incircumcís, foraster ni bàrbar, esclau ni lliure, sinó Crist que és tot en tots*.

Serà el començ d'aquella germanor anunciada per Isaias quan amb vivíssima imatge oriental ens diu que en el Regne del Senyor hi haurà una

¹ Amb tot hi ha autors de nota que donen una interpretació tal d'aquest lloc nostre que lleva d'enmig tota aquesta qüestió de les llengües. Diuen que les expressions: «Tota la terra tenia una mateixa parla» vol dir tan sols: «Tots els homes tenien un mateix parer», un mateix projecte que Déu desbaratà fent desaparèixer aquesta unanimitat de parers. Per això, desavinguts, prengué cadascú per son vent i la ciutat i la torre quedaren sense acabar. Sembla, però, que el text demana qualche cosa més que una desavència.

LA BÍBLIA EXPLICADA AL POBLE

tal transformació social de races i pobles que semblarà que s'ha fet el prodigi que *l'anyell s'aplegui amb el llop, i el cabrit amb el lleopard*. (Is. II, 6-9).

Però encara s'ha de donar una passa més en la unificació de la humanitat, que en Crist ha de tornar a la pau primitiva del paradís terrenal i a una felicitat millor. Serà als dies de la consumació.

Un preludi d'aquesta admirable transformació el tinguérem el dia de Pentecostès en què els Apòstols i deixebles de Crist començaren a cantar càntics de lloança en llengües noves, les llengües que es parlaven a l'imperi romà. Començaven a caure les barreres que dificultaven la unió. (Act. 2, II).

Una semblança de la futura realitat, ja en la fase última i celestial, la donà Sant Joan, l'apòstol de la caritat, en el seu Apocalipsi quan escrigué:

Vaig veure al cel una gran multitud que ningú no hauria pogut comptar, de tota nacionalitat i de totes les tribus, pobles i llengües, que estaven drets davant el setial i davant l'Anyell, vestits de blanc, amb palmes a les mans, i cridaven tots plegats (naturalment amb una mateixa llengua): Hosanna al nostre Déu, que seu al setial, i a l'Anyell! (Apoc. 7, 9).

Estam ja a la fase esplendorosa i final del Regne messiànic, on regnarà eternament una harmonia i una unitat sorprenents.

Allà hi haurà una sola llengua, un sol poble, una sola guarda i un sol Pastor!

* * *

De tot aquest estat de benaurança en posa la Bíblia la primera pedra quan, després de contar la rebel·lió i el càstig de la torre de Babel, ens presenta tot seguit dins aquella foscor la imatge esperançadora d'Abraham, en la descendència del qual, que és el Crist, *seran salvades i beneïdes totes les nacions* (Gèn. 12, 3).

MIQUEL OLLERS, M. SS. CC.

29 de Juny: DIADA DE LA PREMSA DE L'ESGLÉSIA

Consigna: «Educar per la Lectura»

DANI I ANNA MARIA, o la joventut i l'amor

D'ANTUVI ens reconeixem una certa predisposició favorable vers el P. Michel Quoist. Raons? La primera i primordial, la seva dignitat com a sacerdot i la seva honestat i habilitat com a escriptor. I després, aquesta dedicació continuada i fervent a una tasca tan lloable com necessària, com és la d'oferir a la joventut d'avui una espiritualitat atractiva i vàlida, oberta a l'horitzó de les noves generacions i palesament vivificada per aquella saba eterna de la Bona Nova.

Ahir era el seu *Reeixir*. Després, les *Pregàries*. Avui, els seus dos diaris —el de Dani i el d'Anna Maria— que sense gran esforç imaginatiu podríem presentar ací com els dos prototipus, masculí i femení, de la joventut actual.¹

Els llibres i estudis que tracten de l'educació sexual i de la direcció dels adolescents en aquestes delicades matèries, son nombrosos, variats i a l'abast de qualsevol interessat. Vegeu, per exemple, la bibliografia que insereix el número 14 de «Qüestions de vida cristiana». El P. Quoist ens entrega la seva aportació al tema, però superant velles fórmules i maneres, presenta aquests problemes des d'un punt de vista interessant i, sobre tot, original: fa parlar, mitjançant llurs diaris íntims, dos adolescents, els quals, dia per dia, transcriuen les seves il·lusions, lluites, allò que esperen dels pares i amics, el que en realitat reben, les desfetes i, finalment, el seu triomf. Dani i Anna Maria —sense cap lligam mutu— són dos adolescents francesos que escriuen el seu diari des dels 15 anys En Dani i els 14 ella, fins als 18 tots dos. Ni l'un ni l'altra són dos herois ni prototipus extraordinaris, sinó dos al·lots normals, espavilats —ella, «un sac de nervis»— que passen per les circumstàncies normals d'una adolescència també normal, les quals circumstàncies, precisament per aquesta normalitat, poden servir d'orientació a molts de pares, educadors i joves de la seva edat.

¹ *Estimar, diari de Dani*, per MICHEL QUOIST, trad. de JOAN RUIZ CALONJA (Barcelona, Ed. Estela, 1962).

Donar, diari d'Anna Maria, per M. QUOIST, trad. de JOAN RUIZ CALONJA (Barcelona, Ed. Estela, 1963).

ESPIRITUALITAT, AVUI

Els diaris, a més de traslluir les vicissituds de cada dia, deixen veure l'evolució ascendent dels seus protagonistes, evolució espiritual i corporal, que ben aviat els acarà amb el problema capital de l'adolescència: l'amor. Ell i ella s'adonen del món desconegut que ara, poc a poc, van descobrint, malgrat les seves incongruències i misteris. Intueixen que «allò» és perillós i que els pares no volen, o no saben, parlar-ne, i aquesta inhibició paterna els estimula encara més a saber, venguí d'allà on venguí, la font d'informació.

L'amor aflora a dins si mateix, però no passa més enllà. Amor d'egoisme, amor que no cerca sinó la pròpia complaença, «amor de confitura», com diu Na Nicole, ja que a la confitura l'estimam tan sols perquè ens agrada, no pel que és ella mateixa. Tots dos trontollen, demanen, proven... A casa seva no els comprenen; morros del pare i sermó de la mare; se senten víctimes, als 16 anys! Però aviat, En Dani trobarà l'ajut que tant necessitava en la persona de l'abbé de la JOC, secundat per uns afiliats a l'Obra, a la qual Dani, guanyat pels seus ideals i entusiasme, es dedicarà en cos i ànima, trobant allà la realització pràctica d'aquell donar-se a l'altre, d'aquella vida de testimoni i acció que omplen la seva ànima jove i emprenidora i l'acosten a Aquell qui és l'Amor per excel·lència.

Anna Maria troba Na Nicole, una amiga de més edat, que per cartes —ja que estudia fora de Le Havre— li sap explicar tots els seus enuigs, aquell malesstar que tant la preocupava, i que no és sinó penyora de la seva futura maternitat. Així, un dia topa amb la frase de Saint Exupéry «Estimar no és mirar-se l'un a l'altra, sinó mirar tots dos a la mateixa direcció». Ara se li obrin els ulls. Donar-se! I, el mateix que En Dani, comença una nova vida. Se donen i s'obliden d'ells mateixos, de les seves petiteses i ronyeries. Quan, ja assentats, rellegeixen algunes pàgines del seu diari, s'estranyen de tot allò que aleshores tan seriosament els preocupava. Encaminats cap a l'Església, comunitat vivent, troben en els Sagraments la força i el vertader ajut.

Així, al final, fruit de tots dos l'encisadora primavera dels seus 18 anys, Dani escriurà: «Em penso que per fi podré estimar». I ella, sempre més exuberant —l'etern femení!— escriu en un afany de sinceritat: «Gràcies, Senyor, gràcies! Donar, donar, no perdem mai el temps quan acceptem d'oblidar-nos francament pels altres, per l'altre. Al capdavall de l'esforç, al capdavall del sacrifici, hi ha el goig. Que en som d'estúpids, oh sí, terriblement estúpids, de vacil·lar i de donar-nos a mitges, d'acceptar les mitges tintes que fan les vides mediocres!

Han reeixit. Han triomfat i n'estan contents. La seva alegria transpira puresa i gràcia sacramental. Dani i Anna Maria miren el món cara a cara, sense por ni covardia, perquè saben que no estan sols en la lluita i que aquesta, dins el pla redemptor, té una significació i uns valors que superen tot quant el món pugui oferir.

Ara bé, dues llacunes trobam en els llibres aquests del P. Quoist. La primera, comuna als dos, és el silenci absolut per part dels sacerdots com dels altres militants, sobre la influència i poder intercessor de la Mare de Déu. Ací, poc sabríem conduir una vida juvenívola pels embats de l'adolescència sense acudir a l'ajuda i exemple de la Verge per excel·lència. El P. Quoist ni tan sols l'anomena, tapada, diríem, per un Evengeli «sine glossa» i la força aclaparadora d'un Crist vivent a l'Església. Ecumenisme? Pot ser que sí, però...

L'altra llacuna és que el pare d'Anna Maria mor sense rebre els sagraments ni fer la més petita al·lusió a aquest punt. És ver que era aquella una de tantes famílies que han reduït el seu cristianisme a unes quantes fórmules socials, nues d'esperit i amb fe feble, fe que difícilment ha superat la influència de tanta lluita i tant d'abandó. Però, a l'hora de la mort i no precisament repentina, bé podria arreglar-se tot amb la presència del ministre d'aquella Església que té el perdonar com una de llurs principals funcions. ¿Serà aquesta la diferència que hi ha entre el catolicisme nostre i el de més enllà dels Pirineus?

Salvat això, no ens queda sinó recomanar aquests dos llibres, que es llegeixen com les més interessants de les novel·les, tanta és la força descriptiva de l'autor. Quan un pensa en la immensa tasca a realitzar, per les nostres terres cosmopolites damunt d'aquest aspecte, no pot menys de fer-ho així, incloent dins el cercle de destinataris tots els educadors i els mateixos joves. Aquests s'hi veuran retratats en molts de passatges i comprendran que aquells problemes, abans tan íntims i acuradament amagats, són comuns a la majoria d'adolescents. Això els donarà coratge per a intentar una sublimació de l'amor, la més noble de les nostres forces, i així superar aquestes inevitables crisis de l'adolescència —l'edat prohibidora, segons un famós escriptor castellà, per la gran dificultat de sortir-ne victoriós—.

La traducció de Joan Ruiz Calonja, molt adequada, en un català elegant, correcte i, sobre tot, assequible i escaient, pensant sempre que els qui escriuen el diari són al·lots de menys de 20 anys.

GUILLEM CELIÀ, M. SS. CC.



«EL PAÍS VALENCIANO»

de Joan Fuster*

VINDRIA com anell al dit tractar paral·lelament al país valencià una mala fi d'aspectes de la nostra personalitat. Hom està temptat d'escriure un *Nosaltres els mallorquins* o una guia de Mallorca amb els mateixos principis que han dolgut a una petita part dels valencians. Serà difícil fer-ho amb la competència, la vivesa i l'amor —sí, l'amor— que hi ha posat Joan Fuster.

Un estil nirviós, àgil, apressat (p. 62), despreocupat, incisiu, fa curtes les pàgines del text. Usa i abusa de l'assonància i contraposició, fent filigranes de la ironia i del contrast. Fuster parla amb sinceritat i, si ve bé, carrega les tintes negatives i estalvia el ditirambe. Ja n'hi ha prou de «jardín de flores» i «perla del Mediterráneo»! No hi ha més remei que contrarrestar tanta literatura bàmbola i passada.

I dir les veritats cou; cou, sobretot als afectats, sentir-les. Però és l'única manera de fer pàtria, i l'única reacció de l'intel·ligent és malavejar esmenar les coses que van tortes. Som un poble —uns pobles— carregat de defectes ¿per què amagar-los nosaltres mateixos? Un gran polític va dir que la principal raó del patriotisme era que no li agradava la seva pàtria. Per això l'estima Fuster i ell i nosaltres la voldríem més perfecta. Una «figura retòrica» que en diuen anticipació ha estat molt utilitzada per J. F. per a prevenir el possible desencant del turista o viatger davant els defectes, els punts obscurs els quals no falten a cap país.

Justament això ha estat el plat fort dels detractors de *El País Valenciàno*. Ningú no ha protestat —que jo sàpiga— del «primer bandido generoso de la historia de España», aplicat al Cid, però sí, de totes les apreciacions un poc o molt molestes per a l'esperit «local». El meu esquema mental és, sens dubte, molt consemblant al de Fuster i tal volta per això les afirmacions me semblen menys ofensives... i és probable que si jo escrivís quelcom dels mallorquins —ho he

* Barcelona, Destino, 1962.

fet— fós encara més dur i poc pietós. J. F. preveu i desitja la discussió (p. 14) la qual endevina que no serà docta, jo diria, intel·ligent.

Hi ha, endemés, en els detractors del llibre una incapacitat total de copsar l'humor fi, la ironia que destil·la. Són les mateixes persones que s'empipen davant una obra de Bernard Shaw o s'indignen d'un acudit de «La Codorniz». ¿Què els hem de fer? Més mal estan ells. Després d'haver-les defensat i no haver-los aplicat els dicteris que mereixerien, l'autor s'ha vist cremat a les falles, sense possibilitat de defensa; les «flames indignades» del 1936 que Deffontaines ha conjuminat amb les falles, també ens vénen a la memòria.

¿Qui fa costat a Fuster? Seria mal de dir, ja que és un sector al qual ha estat negada l'oportunitat d'expressar-se, però no crec que sia exagerat qualificar-lo del sector més sà de l'opinió. Minoritari, sí, però de pes. I el llibre s'ha venut en quantitat que autoritza a parlar, contra tot, d'èxit editorial.

Hi ha també el problema del catalanisme. Algun valencià ha parlat de «perill català» com si de la mateixa pesta groga se tractàs... Ens caigui dret o tort —cadascú és lliure en gusts— la nostra pervivència com a poble és quasi impossible sense Catalunya. La resta són rondalles i política. L'escriptor planteja amb valentia el problema de la unitat i diversitat valencianes (p. 12) i reïncideix en el «catalán reblandecido». No és l'únic aspecte negatiu que retreu en el caràcter del poble: sucursalisme, esperit fester, mentalitat barroca, ruralisme, que a qualcú li pareixeran virtuts, però a mi, no. I tal volta cau en un escull que ell mateix havia senyalat: aplicar a *tot* el poble valencià unes característiques molt més pròpies de l'orla litoral; i ¿els serrans, com són?

Els elogis que conté el volum per al país i poble valencià contrarresten —inclús en pla patrioter— les tares que anticipa. Hom podria fer amb les lloances unes pàgines bastant més llargues i brillants que amb els vituperis. Qui no vulgui llegir més, repassi l'«Adiós» final (p. 502).

Les males llengües —o bones— diuen que Fuster és anticlerical. Jo no ho sé, però pensant en el caràcter de la revista «Lluc», tenc fet un florilegi i no puc convèncer-me d'aquesta acusació —o lloança—. És ver que del rescat de les comarques valencianes per a la Cristiandat (p. 32) podria parlar-ne sense la «frase d'un manual de batxillerat»; és ver també que es refereix a «piadosas matanzas de judíos», a «un carnaval grandioso, exultante y ligeramente pío» (festa d'Alcoi, p. 439). Atacar als Borja ho troba poc original i li sap greu concedir el tractament just a don Juan de Ribera. També és veritat que no el convenç gaire la vida contemplativa, ni les fàbriques de licors monàstics, però sap detestar la «rabieta anticlerical» dels blasquistes (p. 195) i elogiar el sanatori de Fontilles. Les intervencions de Sant Jordi —pobre Sant Jordi!— tampoc no li han caigut en gràcia, així com els miracles folklòrics de Sant Vicenç. Però Sant Vicenç ha de menester capítol. Aparellat amb Vilanova com a «vocienglero e histriónico», genial fabricant de miracles, no hi ha més que una vegada que s'alliberi de la ironia:

quan parla del seu predicar catalanesc. Sens dubte que Fra Vicenç té per a tots nosaltres un caire poc simpàtic, la feta de Casp, però no li podem negar un paper cabdal a la cultura catalana. I era això i allò i lo altre. Fuster, endemés, ha gosat destapar la pietosa mentida que ningú creu: el «sant calze». ¿Per ventura no és blasmable que hom li faci genuflexió doble?

Qui s'ha fixat en les afirmacions anteriors, hauria també de veure com J. F. fustiga moltes altres coses risibles o equivocades, què sé jo, la verborrea floralesca o els balnearis. ¿Li direm, per això, antipoètic o antihigiènic? Jutjar l'oportunitat ja serien figures d'altre sostre.

I ara convé que parlem del llibre. Presència magnífica, només titlada amb algunes errades tipogràfiques. Il·lustracions superbes amb peus concisos, potser inclús tendenciosos, però sempre expressius. Fuster s'ha informat escrupolosament manejant —endemés del vells «cronistes»— les obres de Cavanilles, Madoz, Tormo i fins i tot potser el disforjo Carreras Candi. Deffontaines-Durliat li han suggerit més d'una bona idea i ha repassat els Nomenclàtors o Censos; ni ens vindria de nou que hagués mobilitzat en allò que d'aprofitador tenen les geografietes que han pul·lulat els darrers anys: Querol, Mateu, Vidal, Marco, Soler... El treball era heroic, ja que el país Valencià és en lo geogràfic, gairebé *terra ignota*. Els literats, Blasco i sobretot Miró i Azorín, estan presents; alguna vegada massa presents. La fluïdesa verbal de l'autor no necessitaria citar-los tant i retòrcer itineraris per fer-los comparèixer; potser inclús hi guanyaria la literatura.

A tota la informació llibresca ha ajuntat l'enquesta i la peregrinació. No és que J. F. sia precisament un excursionista; del context hom desprèn —i no ho amaga— que ha vist moltes coses des de la carretera. Els potencials deixen a l'aire possibles itineraris, però ha preguntat i confrontat ferm.

Una aguda visió geogràfica es manifesta en l'observació del clima i del relleu, de la demografia, de la creació del camp. Encara que no es proposa fer geografia, poques serien les inexactituds que li podríem trobar en aquest ordre. Les xifres, escasses, justes. El repàs etnogràfic és hàbil —de vegades trist— realista i complet. En introduir-nos en els itineraris (p. 115), parla d'aperitiu; per això sempre hi fica quelcom d'agre, per entrar en gana, «amb olivetes», com deim a Mallorca.

Finalment no voldria eludir el valor literari. Reconeixent i tot, possibles incorreccions, desafii els oponents a escriure unes pàgines més exactes, elogioses i concises que «La Tierra» (pp. 9-24). La descripció paisatgística assoleix sovint tons de la millor prosa poètica; llegiu, p. e., allò que posa de l'Albufera (p. 358). D'ací a vint anys ja li haurem fet justícia.

VICENÇ M. ROSSELLÓ

VIDA CULTURAL

● El P. Josep Capó, C. O., col·laborador de la revista «Lluc», ha publicat, formant el volum 46 de la «Biblioteca Balear», una biografia del P. Francesc Molina, Restaurador de la Congregació de l'Oratori de Sant Felip Neri a Mallorca. En un simpàtic tomet de més de 120 pàgines, descriu els trets essencials de la seva vida i activitats apostòliques: una vida plena de treballs i virtuts cristianes que trascendiren en projeccions socials de forta envergadura. Clou el llibre un bell apèndix que conté l'homenatge que els poetes mallorquins dedicaren al P. Molina el 28 de novembre de 1953, i en el qual figuren composicions de Guillem Colom, Bartomeu Guasp, Josep Maria Llompart, Llorenç Moyà Gilabert i Josep Maria Pallau. Una bona contribució a la nostra història, per la qual hem de felicitar cordialment el seu autor.

● La revista «El Heraldo de Cristo» del mes de maig passat, dedica alguns dels seus articles i treballs literaris a enaltir la figura – gegantina per tants de conceptes – de l'il·lustre mallorquí Fra Juníper Serra, Apòstol de l'Alta Califòrnia, amb motiu del 250 aniversari del seu neixement. Hi volem destacar un himne amb lletra de Miquel Ramis i música de B. Gayà.

● La revista de Montserrat, «Serra d'or», publica a la secció «Les Lletres» del passat mes d'abril una enquesta sobre la literatura catalana fora de Barcelona. Hi figuren 10 persones consultades, de les comarques d'El Vendrell, Agramunt, Mataró, Mallorca, Reus, Sueca, Igualada, Balaguer, Sabadell, Roda de Ter.

Per Mallorca ha contestat el nostre amic i col·laborador, el crític Josep Maria Llompart. Les seves apreciacions entorn d'aquest problema són assenyades, ni pessimistes ni optimistes. «El problema a les Illes – diu –, és un problema pedagògic; un problema que només pot ésser resolt – o, potser millor, plantejat – amb la pràctica utilíssima d'ensenyar els ignorants».

Malgrat aquestes afirmacions que podrien ferir més d'un mallorquí suspicax, Josep Maria Llompart escomet amb valentia, a una revista que s'imprimeix i es publica dins l'àrea geogràfica de Barcelona, problemes de bona intel·ligència entre catalans i mallorquins que ja seria ben hora que fossin solucionats en bon nom de tots, i que cap mallorquí no deixaria de sentir-se'n satisfet en poder comprovar que l'«élite» intel·lectualitzant de la nostra Illa no té res a veure amb un suposat servilisme moral o espiritual sota un també suposat mal entès catalanisme. Remetem els nostres lectors a l'esmentada enquesta.

● A l'establiment comercial «Lazarillo Libros» de Palma, propietat dels simpàtics Buadas, va tenir lloc el 6 de maig passat una festeta social amb motiu d'ésser presentada la darrera novel·la de Blai Bonet, Judas i la Primavera. Hi assistiren molts d'escriptors, pintors i artistes de Mallorca i de l'estranger.

● Ha mort l'eminent lul·lista de Rússia, el professor Dr. V. P. Zoubov, que en diverses ocasions havia col·laborat amb la nostra Escola Lul·

COSES NOSTRES

lística de Mallorca i havia publicat treballs a la revista «Estudios Lulianos».

● L'Editorial Selecta de Barcelona ha publicat el segon volum de les Obres completes del nostre insigne mossèn Llorenç Riber, amb un pròleg del P. Miquel Batllori, S. I. Conté aquest segon volum l'obra completa de la seva famosa hagiografia Els Sants de Catalunya.

● A l'Estudi General, de Palma, han estat celebrats uns Exàmens d'Ortografia Mallorquina, organitzats per l'«Obra Cultural Balear». Varen tenir lloc el 30 d'abril passat, i hi prengueren part 66 alumnes.

● També a l'esmentat Estudi General va tenir lloc el concurs per a al·lots i al·lotes de 12 a 17 anys, consistent en la redacció en mallorquí del tema La Conquesta de Mallorca pel Rei En Jaume per optar al Premi «Catalina Bernat Llinàs» dotat amb 1.000 pessetes. Hi varen prendre part 12 concursants.

● L'il·lustre poeta mallorquí Guillem Colom ha publicat a Barcelona, en 2 volums, i a la «Biblioteca Selecta» la magnífica traducció de l'obra de Thomas Merton, La muntanya dels set cercles; una interessantíssima autobiografia novel·lada del gran escriptor nordamericà que es convertí al Catolicisme i avui és mestre de novicis a l'Abadia de Gethsemani (Estats Units) que regenten els Monjos de la Trapa. La traducció, elegant per tots conceptes, fa més atractiva i agradable la seva lectura, que no dubtam a recomanar als lectors de la revista «Lluc».

● A Mallorca han estat convocats els Jocs Florals «Juníper Serra» als quals poden concórrer els poetes en llengua anglesa, castellana i catalana amb poemes d'una extensió mínima de 50 versos i màxima de 200. Hi ha tres premis a concedir: «Flor d'ametler» en or, «Gessamí Reial» d'argent, i «Violeta» d'argent», dotats cadascun amb 10.000 pessetes, i accèssits de 2.000 pessetes.

La celebració d'aquests Jocs ha tingut lloc al Teatre Principal, de Palma el 30 de maig darrer. Hi han estat premiats els poetes José García Nieto, de Madrid, Antonio Pereira González, de León, i el mallorquí Jaume Vidal Alcover. Els accèssits han estat guanyats per mossèn Baltasar Coll, E. Moreu-Rei, i Rafael Palma Pradillo.

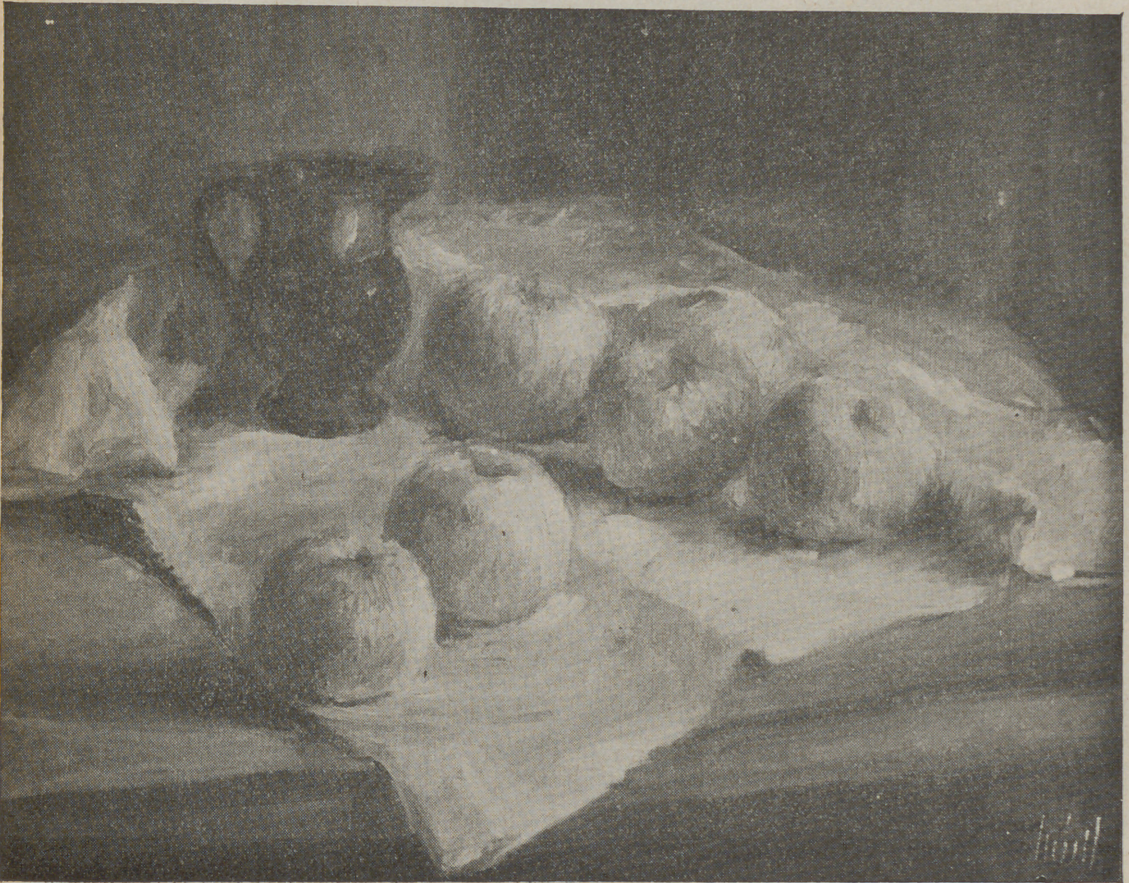
● Felix Millet i Maristany, Director de la societat «Omnium Cultural» de Barcelona, va donar una interessant conferència sobre l'Orfeó Català el passat dia 2 de maig. L'acte va tenir lloc al Club Barcelona, de Palma.

● Dia 16 de maig va tenir lloc a la Sala d'Actes de Sant Francesc, de Palma, l'adjudicació dels Premis del tercer Concurs literari de la revista «El Heraldo de Cristo». Hi pronuncià un docte parlament el poeta Miquel Dolç sobre el tema De la poesia obscura a la poesia realista, i el Cor de la Basílica de Sant Francesc interpretà diverses composicions de Guerrero, Iruarrizaga, Vives i Morera. Foren premiats els poetes mossèn Baltasar Coll, Gabriel Cortès, Carles Segura Aguiló, Pere Orpí, i Pere Sancho. Va cloure l'acte el Degà de la Seu de Mallorca, mossèn Bartomeu Torres, escriptor, que actuava de president del Jurat integrat també per Miquel Forteza, el P. Rafael Ginard Bauçà, Bernat Vidal i Tomàs i el P. Llorenç Garí Jaume.

A la memòria del pintor Jaume Juan

UNS quants amics del malaguanyat artista pintor Jaume Juan, agrupats en comissió, estan editant la seva biografia, i projecten realitzar una exposició de totes les seves obres que han pogut trobar a Mallorca i fora Mallorca, per tal de commemorar l'aniversari de la seva mort escaiguda el 25 de febrer de 1962 a Barcelona.

Natures mortes de Jaume Juan: «Pomes»





Tot l'encís, el misteri i la poesia de les figures humanes de Jaume Juan: «Una dona cosint a màquina»

Jaume Juan va néixer a Santa Maria del Camí el 13 de gener de 1909. L'Ajuntament de la seva vila natal li va dedicar, no fa massa temps, un dels carrers principals.

Va morir aquest pintor; no poden morir, però, les seves obres que tanta d'admiració ens mereixen. Jaume Juan era molt conegut a l'estranger, i especialment a Anglaterra, on les seves teles eren considerades amb alta estima i justament valorades. Allà n'hi figuren de les més importants que varen sortir dels seus pinzells. També figuren obres seves a les galeries dels més importants museus i col·leccions particulars, algunes de les quals han estat oferides per llurs propietaris per figurar a l'exposició que tindrà lloc a Palma, a fi que el nostre públic pugui conèixer l'obra d'un pintor fill de Mallorca, que l'ha donada a conèixer dins i fora d'Espanya.

Jaume Juan es va distingir principalment en la figura humana. Nus i retrats eren els seus temes preferits. Ara bé: dins la seva obra no hi falten paisatges, composicions, flors... Tant li era pintar amb la mà dreta com amb la mà esquerra. Va estudiar amb profunditat, amb minuciositat i amb molt de fervor l'obra dels grans mestres, sobre tot els de l'Escola Veneciana, i, d'entre aquests, d'una manera especial el Tiziano.

En voler donar una síntesi de la pintura de Jaume Juan, algú ha dit que és com «la Quaresma dels Venecians».

Diverses obres seves varen obtenir dues medalles d'honor del Cercle de Belles Arts al Saló de Tardor i una Medalla de l'Excma. Diputació, a més d'altres guardons obtinguts en altres avinenteses.

Rosa Leveroni va presentar Jaume Juan al pintor Dalí, al poble de Cadaqués. Un i altre s'uniren en una ferma amistat que va durar fins a la seva mort. Les obres que avui se poden contemplar —i que hem pogut admirar a casa d'una seva germana— són d'una extraordinària i autèntica categoria, tant si són figures humanes, com si es tracta de quadros on ha volgut copsar la bellesa d'unes flors.

«La pagesa de l'ou»





Porto-Pi, en la incomparable badia de la Ciutat de Mallorca: màgia i bellesa d'un capvespre copsats pel pinzell de Jaume Juan.

Una de les característiques d'aquestes obres és el matís espiritual que dona a la matèria, i la sensibilitat que els fa adquirir. Jaume Juan ha estat un pintor excepcional, molt ben dotat, que pintava amb un domini absolut i que posseïa unes qualitats ben aconseguïdes i ben madurades.

Ara, Mallorca sabrà agrair a Jaume Juan aquesta seva preuada deixa espiritual, visitant l'exposició de les seves obres, que foren, segueixen i seguiran essent sempre vives pels qui les admirem avui i per les generacions que les admiraran un dia.

JOSEP BAUÇÀ I PIZÀ

LES EXPOSICIONS

II CERTAMEN PROVINCIAL DE PINTURA I D'ESCULTURA DE BALEARS

Amb motiu de les passades Festes de Primavera, celebrades a Palma, l'Excma.

Diputació Provincial va convocar el II Certamen de Pintura de Paisatge i Costums de Balears i el Primer d'Escultura.

Les obres presentades no han passat d'una pura mitjanja, i no en parlem sobre la qua-

litat llur. D'entre una quarantena d'olis i escultures exposades, només unes cinc obres eren dignes de tenir-se en compte. La resta semblava sortir de pinzells de principiants.

La sentència del Certamen ha estada la següent: Premi de l'Excm. Diputació, atorgat al pintor Busser; Premi de l'Excm. Ajuntament de Palma, al pintor Ramon Nadal.

XAM I COVAS
(Grife & Escoda)

A les Galeries d'Art Grife & Escoda el pintor Pere Quetgles (Xam) ha presentat una dotzena de pintures i uns quants dibuixos a tinta xinesa, tots ells d'excel·lent qualitat i bon gust. La personalitat artística de Xam és a bastament important per imposar respecte. Aquest crònista va parlar de la seva pintura en una entrevista publicada a la revista «Lluc» el mes de febrer passat. No em queda sinó dir que l'exposició va tenir molt d'èxit de crítica i de públic. De les obres exposades, moltes s'han quedat a Mallorca i altres han estat adquirides per col·leccionistes de l'estranger. A l'exposició del catàleg figurà una presentació de Camilo José Cela.

Joan Covas, un altre pintor de ben positiva vàlua, ha exposat també a les Galeries Grife & Escoda. La pintura de Joan Covas és bella i atraient de color, té una gama molt ben entonada i suau i les teles estan fetes amb amor, com indica ben encertadament Joan Bonet en la presentació del catàleg.

MIQUEL MORELL
(Cercle de Belles Arts)

Miquel Morell ha exposat les seves escultures al Cercle de Belles Arts, acreditant-se com escultor de primera fila. El crític ha mirat amb respecte les seves obres, potser perquè presentar escultures és menys freqüent que presentar pintura. L'escultura de Miquel Morell és sincera, i la seva obra es

distingeix per la qualitat de la tècnica emprada, però també i principalment per l'emoció que les anima. La presentació del catàleg ha figurat a càrrec de Gaspar Sabater Marcús.

JOSEP R. TORRENT
(Galeries Quint)

De Josep R. Torrent, pintor de l'illa de Menorca, que ha vingut a exposar una trentena de pintures a l'oli a les Galeries Quint, ha dit el crític d'art Rafael Jaume que «és un dels màxims pintors amb què comptam avui». Les seves obres són belles i de suggestiva policromia, mostren una composició equilibrada i estan aconseguides amb simplicitat i senzillesa que emanen poesia.

RAMON CAVALLER
(Galeries Minòrica)

Un altre pintor de Menorca, aquesta vegada un jove pintor, ha exposat a les Galeries Minòrica una col·lecció d'olis, ceres i dibuixos. Es tracta de la seva primera exposició: seria injust silenciar-la. La seva temàtica és variada, però resulta prematur arriscar un judici, avui, sobre la seva obra. Diguem, amb tot, que demostra iatel·ligència i mestria, i que l'exposició ha estat interessant. Ha presentat el catàleg el poeta Jaume Vidal Alcover.

REMEI MARTINEZ-MARÍ
(Galeries Kira)

Una altra primera exposició, individual, ha tingut lloc a les Galeries Kira, a càrrec de Remei Martínez-Mari, pintora catalana. Les seves obres demostren una segura espontaneïtat, i un deseïment en el maneig dels colors. No sembla una novella expositora, sinó ben al contrari, hom la veu ferma i amb propòsits de fidelitat al seu art.

J. B. P.

ERRADA A CORREGIR: A la pàgina 190 del nostre darrer número consignàrem una tela exposada a les Galeries Kira, a nom de Lluís Todó, quan el seu autor és realment Vicenç Mari.

Los pecados del católico militante

- Creerse indispensable para Dios.
- No rezar lo suficiente.
- Perder el contacto con Dios.
- Querer ir más deprisa que Dios.
- Pactar, por poco que sea, con el mal, para triunfar.
- No sentir angustia por la desgracia de los demás.
- Buscarse a sí mismo en la acción apostólica.
- Buscar la gloria propia en lugar de la de Dios.
- Emborracharse, aunque sea poco, en el éxito.
- Trabajar sin método.
- Convertir el apostolado en un negocio.
- Improvisar por sistema.
- Empezar muchas cosas, y acabar pocas.
- Querer tener siempre razón.
- No tratar de comprender al otro.
- No someterse a la disciplina.
- Hacer esperar a menudo a los demás.
- No conceder a otros sus éxitos.
- Ser duro con sus asociados y subalternos.
- No amar a los enemigos.
- No ser agradecido.
- Estar habitualmente triste o de mal humor.
- No dormir ni comer lo suficiente.
- No intercalar en la vida penas silenciosas.

L. J. LEBRET

(Versió castellana presa de la revista «Ultreya» de Mèxic)

INFORMACIÓ DEL SANTUARI

(del 16 d'abril al 15 de maig)

Lluc, dia per dia

Amb la floració de la primavera -enguany més que mai sospirada- altra volta s'animen els camins que des de tots els racons de l'Illa porten a Lluc. El Santuari, acompassat amb la mateixa naturalesa, recobra nova vida i renovellada animació i se disposa a rebre tots els peregrins que amb autèntic esperit cristià i filial aquí vindran, desitjosos de la pau i tranquil·litat que enrevolten les muntanyes de la vall lucana.

El 17 d'abril, un nodrit grup d'alumnes de les Escoles de les Germanes de la Caritat de Sant Vicenç de Paül de Palma, València, Barcelona i Madrid, pugen al Santuari a fi de



El Dia de la Sardana a Lluc



El Rødm. P. Dom Aureli M. Escarré, Abat de Montserrat, a Lluc

celebrar les Noces d'Argent de la Creuada Missional d'Estudiants (C. M. D. E.). Les acompanyen les seves professores i els sacerdots Rds. don Joan Josep Pérez Ormazàbal, Delegat Nacional de l'Obra, don Manuel de Unciti i el P. Veremund Pardo, C. M. Tingueren missa, conferència i, a la tarda, clausura amb Salve solemne.

El dia següent començà aquí un curset missional per als estudiants del nostre Seminari, dirigit pel Rd. Pere Sanmartín, dirigent de les Obres Missionals Pontifícies d'Espanya.

El primer de maig, com de costum, Lluc es va veure materialment invadit. Foren in comptables les persones que feren del Santuari el terme de la seva excursió o una visita obligada, de pas cap a altres encontrades. Notarem, entre tants, un grup de socis de la H. O. C. de Sóller i altres de feligresos de les Parròquies de Capdeïllà i La Real, presidits pel seus rectors.

La visita més significativa fou, però, la dels components de la Casa Regional Catalana de Palma, que volgueren celebrar a Lluc, al costat de la Moreneta mallorquina, el Dia de la Sardana. Vingueren uns 300 socis, presidits pels dirigents de la Casa i altres adherits. A les onze assistiren tots a la solemne missa major, resultant, la Basílica, petita per a tota aquella gentada. Després d'unes paraules del P. Prior —veritable càntic de germanor— la «Pubilla» entregà un ram de flors a la Mare de Déu. Acabada la missa, a la plaça dels peregrins, hi hagué una alegre audició de sardanes, ballades per tots els catalans sense distinció de classe ni d'edat. La primera d'elles fou la dedicada a la Verge de Lluc pel mestre Josep M.^a Tarrides. A la tarda, es repetí el ball, veritablement popular i representatiu de l'esperit del poble català.

La Casa Regional Catalana, amb motiu de la seva festa, costejà una de les llànties d'argent del nou cambril.

El primer diumenge de maig, segons costum, abans de la missa major, la Comunitat es va traslladar al replà del segon Misteri, i des d'allà, el P. Prior beneí els camps i els fruits de la comarca.

Visites

El primer de maig tinguérem el gust de rebre la visita de donya Margarida Ribet, germana del gran poeta Llorenç Ribet, sempre present en aquest Casal de Maria, que ell tant estimava. Ens obsequià amb el volum segon de les *Obres Completes* de don Llorenç, recentment publicades per l'Editorial Selecta de Barcelona, que passa a ocupar un lloc d'honor dins la vitrina dedicada als seus records personals.

El dia 14 de maig donàrem la benvinguda al Rdm. P. Abat Mitrat de Montser-



L'Abat de Montserrat amb el P. Prior de Lluc

LLUC PER MALLORCA...

rat, Dom Aureli M. Escarré, amb companyia d'uns amics que, aprofitant una curta estada a l'Illa, volgué agenollar-se als peus de la seva Reina i Patrona. L'Escolania l'obsequià amb una Salve solemne i després de visitar els museus i firmar en el Llibre d'Or, partí cap a Sóller.

Ofrenes

Bartomeu Socies, de Sa Pobla, complint una promesa feta a la Moreneta li entrega una polsera d'or, adjuntant, a més, un donatiu per al nou trono.

Donya Antònia Llobera Riera, mallorquina amb residència a la capital de Bèlgica, fa tres anys va ésser operada d'apendicitis maligna i aleshores va prometre a la Mare de Déu de Lluc entregar-li un preciós bracelet d'or, record de la seva Primera Comunió, si curava d'aquella malaltia. Ara, aprofitant la seva estada a Mallorca, compleix, agràida, la seva promesa i entrega l'esmentada joia.

I Clara Torrens, d'Inca, entrega també un joell per al tresor de la Verge, demostrant així el seu agràiment pels favors rebuts mitjançant la seva intercessió maternal.

Grups

A més dels ja esmentats del primer de maig, han vingut:

El 25 d'abril, els alumnes del Col·legi La Salle de Palma.

El 3 de maig, les dones d'A. C. de Sa Pobla, que ofereixen una missa pel Concili.

El 5, un grup de feligresos d'Artà, acompanyats pel Rd. don Mateu Galmés, Prevere.

Els alumnes del Col·legi «Santa Maria», de la Parròquia de Santa Teresina, de Palma, acompanyats pel Rd. don Dionisi Sastre.

Alumnes del Col·legi Ramon Llull, d'Inca, acompanyats pel seu Director P. Riera.

DICCIONARI CASTELLÀ - CATALÀ I CATALÀ - CASTELLÀ

de S. Albertí (2.^a edició)

Extensió sense precedents—Clara separació entre accepcions i sinònims—Extraordinària abundor de locucions i refranys—Nom tècnic per a les veus de zoologia i botànica—Resum gramatical—Apèndix geogràfic i de noms de fonts.

La riquesa de vocabulari emprat en les equivalències permet d'usar l'obra com a DICCIONARI CATALÀ DE SINÒNIMS

El millor diccionari d'equivalències publicat fins a la data. (Francesc de B. Moll, Diccionari C. V. B., fasc. 188).

Preu: 450 ptes. Facilitats d'adquisició en quatre terminis

Distribució:
DIFUSORA GENERAL
Trafalgar, 76 — Barcelona (10)
Tel. 231 10 85



SEGUROS QUE PRACTICA:

VIDA, ROBO, GANADO, INCENDIOS CRISTALES, COSECHAS, PEDRISCO, INDIVIDUAL, ENFERMEDAD, TRANSPORTES (Aéreos, marítimos y terrestres) CINEMATOGRAFIA, RESPONSABILIDAD CIVIL, PERDIDA DE BENEFICIOS, ACCIDENTES DE TRABAJO Y COMBINADO DE INCENDIO Y ROBO.

Sucursales, Delegaciones o Agencias en todas las poblaciones de España.

Dirección general: Vía Roma, 45
Teléf. 12803 (seis líneas)
PALMA DE MALLORCA

Maderas del País y Extranjeras

Tableros y Chapas

Miguel Company Campins

Proveedores del Santuario de Lluç

Dirección Telefónica: MICOMPI

Calle Palma, 43 y 45

Teléf. n.º 11 - CONSELL - (Mallorca)

Calle General Goded, 2 y 4

Taller Mecánico

Hijos de Jacinto Soberats

Venta Motores y Bombas

Guarch

Mayor, 45 - Teléf. 45

La Puebla

LLUC PER MALLORCA...

Els membres del Club de Ràdio Joven-tut d'Inca, el diumenge dia 12.

Una secció de l'Institut femení de Pal-ma «Joan Alcover», amb les seves di-rectores.

I, finalment, les alumnes del Col·legi «Jaume Ferrer», de Palma amb la seva di-rectora Srta. Margarida Pomar, que passen uns dies en el Santuari.

Pelegrins agraïts

Abril, dia 16. Agraeixen favors: Antò-nia Forteza, de Sa Pobla; Paula Comes, també de Sa Pobla; Salvador Ramis, d'In-ca; Alexandre Crespi, de Sa Pobla; i Pere Sastre.

Julià Duran Morey, de Manacor, en-trega com ex-vot una fotografia seva, en compliment d'una promesa feta a la More-neta.

Dia 21.—Joan Amengual, de Sa Pobla, fa encendre uns ciris, complint una pro-mesa.

Dia 27.—Antoni Reynés, també de Sa Pobla, ve a peu des de ca-seva i va de ge-nollons des del Portal Nou fins al Cambril, portant en braços el seu fill Antoni, de 6 mesos d'edat. L'acompanya la seva esposa.

Dia 28.—Francisca Picó, de Muro, en acció de gràcies per haver acabat la carre-ra de mestra, fa cantar un Tedeum.

Aquest dia es canten Salves a la inten-ció de Catalina Gomila, Isabel Roca i Ma-ria Lluisa Vives, de Sa Pobla; i de Llorenç Torrents, de Llubí.

Dia 29.—Antoni Quetgles ve a peu des d'Inca, agraïnt l'èxit d'una delicada opera-ció pulmonar. Com ex-vot, entrega uns pulmons d'argent, en miniatura. La seva esposa Carme Esteva i la seva germana Caterina van de genollons des del Portal Nou fins als peus de la Verge. També l'a-companyaven altres familiars.

Dia 30.—Se canten Tedeums a la inten-ció de Margarida Serra, de Sa Pobla;

LLUC PER MALLORCA...

d'Antònia Pujol, de Muro; i de Francisca Munar, de Llubí; tots agraïnt favors.

Maig, dia 1.—Caterina Franch Isern i la seva família, de Sa Pobla, fan cantar una Salve en acció de gràcies i entreguen un donatiu per al nou trono.

Margarida Pizà, de Palma, ve a Lluc complint una promesa feta a la Moreneta quan va esser operada d'un peu. Entrega com ex-vot una fotografia i una sandàlia.

Dia 2. - Gabriel Perelló, de Llubí, fa cantar una Salve agraïnt l'haver aprovat la revàlida.

Igualment agraeixen favors rebuts: Gaspar Pinya, de Muro; Joan i Angela Crespí, de Palma; Miquel Ramon Mir, de Muro; i l'antic Blauet d'aquest Santuari, Antoni Noguera Alemany, que puja a peu un bon tros de la muntanya, en compliment d'una promesa.

Dia 5.—Montserrat Barceló, de Vilafranca, entrega un donatiu per al nou trono.

Se canta una Salve a la intenció de Bartomeu Arbós, de Palma i Tedeums a la intenció d'Apolònia i Pereta Crespí, de Palma.

Dia 10. Josep Arbona, de Palma, puja amb la seva senyora a donar gràcies a la Mare de Déu pels beneficis rebuts i per haver-lo lliurat d'una greu tribulació. Ofereix una missa, que oeix agenollat i braços en creu.

Dia 12.—Jordi Gual, de Petra, fa cantar una Salve, complint una promesa.

Martí Matemales i la seva esposa Caterina Oliver, vénen a peu des de Manacor, en compliment d'una promesa feta en néixer el seu fill que tothom donava per mort.

Se canta un Tedeum a la intenció de Maria Payeres, de Muro.

Antoni Pons, de Manacor, va prometre fer el trajecte Inca-Lluc a peu descalç si curava d'una fractura d'un peu. Ara, completament bo i sà, compleix la seva promesa a la Moreneta.

Para su ganado lo mejor

Piensos

Piema Protector

Pollitos carne Cornish - White Rock

Superponedora Lykes

Información y Ventas:

Honderos, 95 - Palma

Hija de Sebastián Falconer

Almacén de Cordeleria - Alpargateria

Sindicato, 66 - Teléf. 22067 - Palma

FRIO INDUSTRIAL S.A.

Instalaciones frigoríficas automáticas

Aire acondicionado — Calefacción

Consúltenos y le orientaremos, sin compromiso

Viñaza, 36 - Teléfono 27940 (tres líneas)

PALMA DE MALLORCA

FAJAS REINA

JOSE TOUS FERRER, 1

TEL. 16033 - PALMA

TALLER DE TAPICERIA

Vicente Hernández

Especialidad en cortinajes - Sillones gran

confort - Salones y muebles de encargo.

Arquitecto Reynés, 3-T. 11451 PALMA DE MALLORCA

Cordeleria

Catalá y Riutort, S. L.

Conjeta, 14 - Teléf. 21761

Palma de Mallorca

MARTIN MORA

Aparejador y Contratista de obras

C. Velázquez, 28 - Teléfs. 32363 - 11091

PALMA DE MALLORCA

BANCA MARCH, S. A.

CAPITAL: 50.000.000 de pesetas
totalmente desembolsado
RESERVAS: 300.000.000 de pesetas

Domicilio Social:
PALMA DE MALLORCA
San Miguel, 17 - Teléf. 24805 (5 líneas)

Agencias Urbanas:
Puerta San Antonio
Plaza Pío XII

SUCURSALES:
Felanitx, Inca, Llucmajor, Manacor,
La Puebla y Tarrasa (Barcelona)
Realiza toda clase de operaciones de
Banca, Bolsa, Cambio

CAMARA ACORAZADA
CON COMPARTIMIENTOS
DE ALQUILER

Aprobado por el Banco de España,
con el número 4.971

Calzados Isleños, S. A.



*Fábrica y Oficinas:
Manuel Guasp, 43 - Teléfono 11520
Telegramas: "Isleños"
Palma de Mallorca*

Fábrica de piedra artificial - Cemento
armado, Mosaicos, Azulejos e imitaciones
a Mármol

JUAN ESTELA

Calle Aragón, 60 (Carretera de Inca)
Teléfono 12320 Palma de Mallorca

*Destilerías de Anisados y Licores
Cosechero y Exportador de Alcaparras*

Jorge Perelló Serra

Carretera de Sóller - Apartado 187 - Teléfono 25696
Dirección telegráfica: GELLODRA - Palma de Mallorca

LLUC PER MALLORCA...

Johana Binimelis, d'Artà, agraeix la felicitat
naixença d'un fill.

Primeres comunions

Maig, dia 12. - La nina Maria Concep-
ció Francisca Daviu Pons, de Palma.

Dia 13. - Maria dels Angels Martínez
Ruiz.

Matrimonis

Dia 27 d'abril. - Mateu Juan i Serra,
de Pollença, amb Martina Alçamora Fer-
ragut, de Santa Margarida.

Gabriel Bergas Torrents, de Maria de
la Salut, amb Lluisa Niell Ferriol, de Sineu.

Dia 4 de maig. - Lluç Bonet Bonet,
d'Eivissa, amb Caterina Seguí Sampol, de
Caimari.

Dia 15 de maig. - Miquel Mestre Bau-
cà, de Petra, amb Margarida Sastre Capó,
de Santa Margarida.

Nota meteorològica

Temp. màxima; 23 graus, dia 9 de maig.
Temp. mínima: 4 graus, dia 4 de maig.
Pluja: 6 litres.

Confreres difunts



El 1.^{er} de maig, al Se-
car de la Real, morí als
58 anys Francesc Mane-
ra Terrasa, després d'u-
na vida de treball pels
seus i de bondat i bons
exemples envers de tots
els seus amics.

Que el Senyor li doni la pau que no
té fi.



L'efecte del FLOID After-Shave Lotion damunt el cutis irritat per la navalla o fulla d'afaitar és instantani. El refresca i vivifica, calma l'ardor i esterilitza qualsevol rascada o petit tall, evitant així el perill d'una infecció

Estimula els teixits i rejuveneix el cutis, donant-li una agradabilíssima sensació de confort que dura tot el dia. El seu perfum és distingit i masculí.

La loció FLOID per a després d'afaitar-se es ven per tot el món.

AFTER SHAVE LOTION

New
floïd
HAUGROLISED